

Q. D. B. V.

DISPUTATIO JURIDICA

De

JURE FISCI,

Quam,

EX DECRETO ET CONSENSU

Amplissimæ Facultatis Juridicæ,

P RÆS I D E

WOLFGANG - A D A M O Lauterbach/
U. J. D. & Professore, h. t. Decano,

*Pro summis in utroque Jure honoribus ac
privilegiis ritè ac legitime consequendis,*

IN AULA NOVA,

Ad diem Martii,

Publicæ Eruditorum disquisitioni subjicit

JOHAN-GEORGIUS Aurnhammer/
Nordlingensis.

T U B I N G Æ,

Typis JOHAN: ALEXANDRI CELLI,

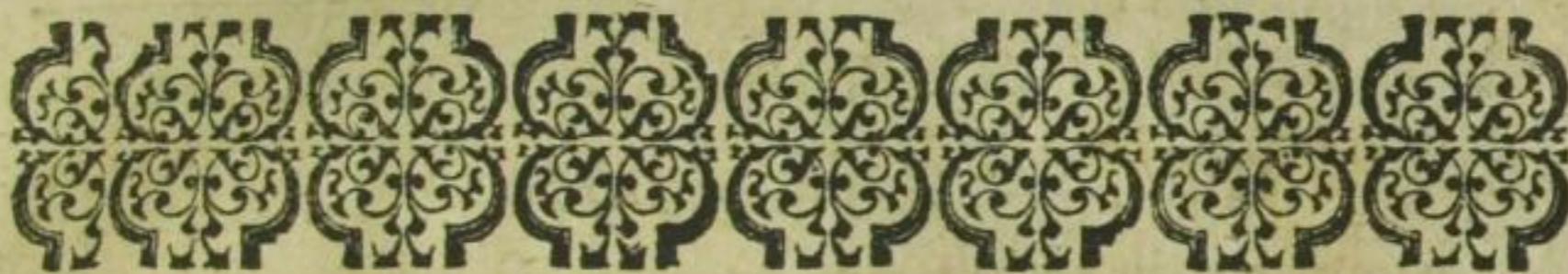
Anno M. DC. LIX.

Diss. jur. civ.

213,30

93

I. N. D. N. J. C.

AD incolumitatem Reipublicæ obti-
nendam non parum conferre pecu-
niā publicam, testatur Imper. Leo,
Nov. 52. & Tacitus lib. 13. annal Hinc etiam
Trivultius Cardinalis interroganti Regi Chri-
stianissimo, quænam res ad bellum necessariæ
forent, respondit: Pecunia; & tertia vice
idem interroganti Regi, idem responsum de-
dit, *Francisc. Senens. lib. 2. de Reg. inst.* Nam

*Vita hominum est pelagus, regina pecunia nauta:
Navigat infelix, qui caret hujus ope.*

Nec placet eorum sententia, qui pecuniam
publicam, quam vulgò fiscum appellant, non
necessariam esse dicunt; quod ad imperan-
tium nutum ingens pecuniæ numerus quām
citò possit conferri. Licet enim prima vel se-
cunda vice Cives, ut consulatur instanti ne-
cessitati, in medium quid collatueros credide-
rim: vereor tamen, an animo prompto semper

A 2

sint

sint in Rempublicam affecti. Cum itaq; Re-publicæ maximè utile & necessarium sit, ut ipsi quid pecuniæ publicæ præsto sit; & prudenterissimi Romani multa quoque singularia jura in illius favorem constituerint, placuit in præsentiarum sequentes theses de Jure fisci publicæ disquisitioni subjicere. Ne vero plane hinc & inde laxato quasi freno vagemur, rem in quatuor distribuam capita, ita ut in primo de Definitione ac Divisione; In secundo de Personis, quibus Jus fisci competit; In tertio de causis, ex quibus fisco singulariter quid acquiritur, & denique in quarto de privilegiis agam. Tu omnium rerum Conditor annue cœptis nostris !

Nam sine tuo Numine,
Nihil est in homine.

Caput I.

CAPUT I.

De

Definitio & Divisione.

§. I.

 Irca vocabuli Fisci etymologiam variæ sunt opiniones, uti videre est apud M. Anton. Peregrinum de jurib. & privileg. fisci lib. 1. tit. 1. n. 37. Just. Meier. colleg. argent. de jur. fisc. n. 3. Matth. Martinium in Lexic. Philolog. Rosin. antiquit. Roman. lib. 7. c. 36. Dn. Ludwell. disp. ad Inst. 10. 6. 5. verum quia ad rem parum faciunt, proinde illas populo & Sematui Grammaticorum relinquo; sufficit hīc nobis scire, quotupliciter hoc vocabulum præcipue accipiatur. Denotat autem illud I. locum, ubi pecunia publica & instrumenta omnia patrimonii, quod Principi Romano, ad ejus dignitatem tuendam, & usus Imperii publicos tributum est, concluduntur. Boc. de rega- lib. c. 3. n. 1. II. Sumitur pro re contenta, ipsa scil. pecunia publica seu fiscalis. Tholosan. lib. 31. syntagm. jur. univers. c. 31. n. 1. add. Gail. 1. obs. 20. III. Denotat ipsam publicarum rerum universitatem, quæ omnes res, omniaque Reipublicæ jura ad com- modum pecuniarium spectantia, complectitur; ita ut quod in pri- vato est patrimonium, illud in Republica sit Fiscus; l. 2. §. 4. ff. ne quid in loco publ qui personæ vice fungitur, æquè ac hereditas, mu- nicipium, decuria & societas. l. 22. de fidejussorib. Hinc Fiscus suc- cedere, contrahere, alienare, debitores suos convenire, & alia si- milia, per Procuratores scil. & Advocatos suos facere dicitur. l. 3. §. 8. l. 5. l. 21. l. 28. b. t. & passim. Et hæc significatio est hujus lo- ci. Jus Fisci etiam dupliciter accipitur. I. pro jure singulari, quo fiscus utitur. II. pro jure, quo quis habet fiscum, & pecuniam ad publicos usus destinatam accipit, acquirit, conservat & expendit.

§. 2.

Quantum ad synonyma, ea esse possunt, quod fiscus non tantum appelletur Camera, in constit. Friderici, qui sint rebelles. in

fin. *Glossa & Dd. ad rubr. C. h. t.* sed & Camera Imperii, *Gl. d. l. Bald. ad rubr. C. de jur. fisc. n. 12.* vid. definit. quam habet peregrin. lib. 1. t. 1. n. 2. ærarium. *l. 10. C. de bon. præscript. l. 3. C. de alluvion. add. Pac. Isag. in ff. de jur. fisc.* Licet enim olim inter fiscum & ærarium magna fuerit differentia, vid. *Plin. in Panegyr. ad Trajan c. 36.* sequentibus tamen temporibus distinctio illa evanuit, & horum vocabulorum promiscuus usus esse cœpit. *l. 13. pr. de jur. fisc. l. 1. §. 9. ad L. Cornel. de fals. l. 1. C. de quadr. præscript. §. ult. de usu c. ibi Arnold. Vinn.* Deniq; dicitur etiam à Dd. archivus, saccus publicus, marsupium, Camera calculi, Camera computatorum, bursa communis. *Bartholom. Chassan. consil. 16. n. 11. Guid. Papa decis. 453. n. 1. Petr. Gregor. Tholosan. lib. 3. syntagma. jur. civ. c. 1. n. 11. Besold. disp. de regal. c. 9. th. 1. Zoëf. in comm. ad ff. de jur. fisc. n. 1. Germanis dici solet die Cammer / deß Reichs Cammer. R. Imp. de Anno 1442. §. Item wann dieselbe ic. vers. und wer der vorbeschribenen.*

§. 3.

Jus fisci, in secunda significatione acceptum, nihil est aliud, quam jus arcum publicam, quæ complectitur pecuniam ad usus publicos destinatam, ex variis causis comparatam, habendi, augendi & tractandi.

§. 4.

Dividit M. Anton. Peregrin. *1. de l. F. i. n. ult.* fiscum in generalem & particularem. Illum tribuit Papæ & Imperatori, & quidem Huic, quod quoad jura fiscalia ubique locorum fundatam habeat Jurisdictionem, Papæ verò, quod sit Vicarius Christi, per quem regatur Ecclesia, quæ ubique est. Verum quam bona sit hæc ratio, facile patet. Particularem verò fiscum dicit competere Regibus, Principibus, Rebuspublicis & Civitatibus Liberis. Forsitan generalem fiscum (si verba Peregrini retinere velimus) quis posset vocare eum, qui competit Imperatori, Regibus & aliis Rebuspublicis summam potestatem habentibus. Particularem verò, quem habent superiorem recognoscentes.

Caput II.

Cap. I.

Subjecto, seu iis, quibus jus Fisci competit.

§. 1.

CUM itaque Fiscus proprietate dictus sit patrimonium Reipublicæ, & per consequentiam quodammodo etiam illius, qui Reipublicæ præst, utpote qui caput & præcipuum ejusdem est membrum, l. 2. §. 4. ne quid in loc. publ. l. 3. C. de quadr. prescript. sua sponte sequitur, Jus Fisci proprie & suo jure tantum Reipublicæ, & ejus capiti, penes' quod est τὸ κύριον sive Mâjestas, competere. Unde etiam Jus Fisci recte inter Regalia sive Majestatis jura refertur, c. un. que sunt Regalia. 2. F. 56. & Jure Romano soli Principi sive Imperatori tribuitur, l. 1. C. de bon. vacant. quoad ipsum scil. Romanum Imperium. Etenim extra illud, & in aliis Rebuspublicis, quin hoc quoque jus habeant Reges, optimates vel liberi populi, qui superiorem non recognoscunt, nullum est dubium. Quod in specie etiam de Republica Venetorum affirmat Peregrinus tr. de l. F. 1. t. 2. n. 69. De Helvetiorum Cantonibus hoc etiam confirmat Instrumentum Pacis Cæs. Suecic. art. 6. ubi in libertatis & exemptionis possessione vel quasi relinquuntur, hisce verbis: Basileam & ceterosque Helvetiorum Cantones in possessione vel quasi plena libertatis & exemptionis ab Imperio esse, ac nullatenus ejusdem Imperii dicasteriis & judiciis subjectos.

§. 2.

In nostro Romano-Germanico Imperio sicuti multa alia regalia Principibus & reliquis Imperii Statibus sunt communicata: ita & Jus Fisci ipsis cum ipso territoriali sive superioritatis Jure est concessum. Et hoc quidem non tantum illis, qui primam consti-
tuunt Statuum classem; quales sunt septem Electores, tam Ecclesiastici, quam seculares, de quibus, quod vi juris superioritatis, kraft Landesfürstlicher hoher Obrigkeit/jus Fisci habeant, nemo du-
bitat. Matth. Stephan. de jurisdict. lib. 2. p. 1. c. 7. membr. 1. n. 5. &
6. sed etiam reliquis inferioris ordinis Statibus, Ecclesiasticis & se-
culari-

cularibus. Sic Episcopos quaque Fisci habere, in terminis tradit Peregrinus lib. 1. t. 2. n. Garpzov. ad L. Regiam c. 3. sect. 11. n. 13. Idem juris habent Abbates Principum dignitate ac titulo coruscantes, die Gefürstete Aelteuti sunt v. g. Fuldensis, Hirstfeldensis, Corvejensis add. Gail. 1. obs. 30. Sixtin. de regal. lib. 1. c. 4. n. 534. ut & Abbatissæ, e. g. die Aebtissin von Quedlenburg zu Essen zu Herford.

§. 3

Nec dubitandum de Comitibus & Baronibus Imperii, qui immediati sunt Imperii subditi, & sessionem atque jus suffragii habent in Comitiis Imperii publicis, ac propterea etiam Statibus Imperii annumerantur, add. Dn. Reinking. ae R. S. & E. l. 1. cl. 4. c. 15. Ipsisque jus superioritatis, die Gräfliche / herzliche oder Freyherliche Lands hohe Obrigkeit jure tribuitur; quod à jure superioritatis Principum von der Landsfürstlichen hohen Obrigkeit verbis potius, quam re ipsa differt. Cujus consequens est, ipsos quoque gaudere jure Fisci; utpote quod jure territoriali est annexum; ita ut affirmative à jure territoriali sive superioritatis, ad jus Fisci argumentum semper procedat.

§. 4.

Hinc etiam firmissime & rectissime concluditur, Civitates quoque Imperialcs Jus Fisci habere. Licet enim sint, qui Civitatibus Imperialibus jus territoriale denegent, attamen contrarium, jus scil. superioritatis, die Lands hohe Obrigkeit/ vel Lands ober Herrlichkeit/ etiam Civitatibus Imperialibus competere, non tantum demonstravit Dn. Wurmser. Exerc. jur. publ. 3. th. 18. Dn. Struve patronus ac preceptor meus admodum honorandus, vol. 1. Ex. 4. §. 78. sed expressis quoque verbis approbat Instrum. Pacis Cæsareo Suecic. art. 8. §. tam in universalibus. ubi in specie jura & privilegia confiscandi Civitatibus Imperialibus confirmantur. add. Reinking. lib. 1. class. 4. c. 24. David Mevium ad jus Lubec. part. 2. tit. 2. art. 14. n. 54. & seqq. Nec absurdum est, etiam jus superioritatis hisce civitatibus competens appellare, die Landsfürstliche hohe Obrigkeit. Si enim jura Majestatis Civitatibus communicata Regalia dicuntur, Instr. Pacis d. l. quid obstat, quo minus hoc quoque jus à Prin-

à Principe sive Imperatore communicatum Principale sive Principis dici possit.

§. 5.

De Nobilibus immediatis major videtur esse dubitandi ratio. Hosce enim hodie ad Imperii Comitia non vocari, & in illis sessionem ac jus suffragii non habere, ac propterea communiter Status Imperii negari, pluribus ostendit Limn. *de jur. publ. lib. 6. cap. 3.* aliquie à Dn. Wurmser. *Exerc. jur. publ. 1. q. 17.* citati. Unde etiam jus superioritatis ipsis denegat Jacob. Lampad. *de Republic. Rom. Germ. part. 2. c. 3. n. 21.* Alii tamen, & quidem plurimi his quoque jus territoriale, sive die hohe Landsobrigkeit in dero freyen Reichs Adelichen Gütern concedunt. Wurmser. *Exerc. 3. q. 19.* Gail. 2. O. 62. n. 3. Johann Conrad Kreydenmann tr. von des Teutschen Adels Staat/ ic. q. 4. n. 19. quo præsupposito, sua sponte sequitur, etiam Nobiles immediatos jus confiscandi habere, quod nec dissentientes negant; sed hoc & similia jura hisce Nobilibus non jure superioritatis, sed potius ex privilegio & speciali concessione competere afferunt, ita, ut quoad hoc jus in ipsa re convenient, & tantum de modo disputent, quæ ipsa disputatio venit ex diversis superioritatis principiis ac descriptionibus, de quibus hoc loco pluribus agere prohibet & temporis & instituti ratio.

§. 6.

Subditis Imperii mediatis, & Civitatibus Provincialibus sive Municipalibus jus fisci regulariter non competit, nisi illis à superioribus hoc ipsum tacite vel expresse concessum fuerit. Balthasar. Conradus Zahn in *Ichnographia municipali c. 50.* In foro Saxonico jus fisci mero Imperio sive Jurisdictioni superiori adhærere, & omnibus, qui Jurisdictionem superiorem habent, etiam jus fisci competere dicitur. Coler. part. 1. dec. 72. n. 3. Georg. Schultz. in *synops. Instit. lib. 3. tit. de successione fisci. lit. C.* quod nonnulli quoad nostros mores generaliter sine locorum distinctione affirman Joh. Köppen. *decis. 28. n. 21.* Mev. d.l. n. 64. Verum quamvis in foro Saxonico merum Imperium sive altam Jurisdictionem habentes ex quibusdam causis bona fisco debita acquirant, illis tamen nec in foro Saxonico plenum jus fisci competit, per ea, quæ

B

tradit

tradit Carpzov. part. 2. const. 6. def. 24. in fin. Nec extra forum Saxonum ubique locorum prædicta sententia obtinet, ita, ut h̄ic merito ad cujuscunque loci & fori constitutiones atque consuetudines respiciendum sit, in quibus si simile quid constitutum vel receptum non reperitur, ibi jure meritoque jus fisci illis tantum attribuitur, qui ibidem jus superioritatis sive territoriale habent.

CAPUT III.

De

Causis, ex quibus Fisco singulariter acquiritur.

§. I.

CAUSÆ, ex quibus fisco juste acquiritur, diversæ sunt. Obviunt namque ei bona, vel ex iis rebus, quæ jam existunt in patrimonio Reipublicæ, ut sunt fundi, prædia publica, flumina navigabilia, portus, fodinæ metallicæ &c. vel quæ ad privatos pertinent; de quibus potissimum h̄ic agemus. Ex bonis privatorum acquiritur fisco, vel in eorum pœnam, quam meruerunt, vel aliam ob causam. Et quidem pœna ista fisco infertur vel ob delictum, vel occasione contractus. Delictum vel in committendo vel omitendo consistit. Ad illud pertinet, I. Crimen Perduellionis à subdito hostili animo contra salutem Principis vel ipsius Reipublicæ Statum & securitatem commissum; propter quod omnia Rei, tanquam hostis publici, bona, corporalia & incorporalia, mobilia & immobilia fisco applicantur. l. 5. & ll. seqq. C. ad L. Iul. Majest. l. 1. C. de bon. libert. Aur. Bull. cap. 24. vers. auch alle seine Güter. Ord. Crim. Carol. V. art. 218. adeo, ut etiam post mortem memoria ejus damnetur, & bona fisco addicantur. l. fin. ff. ad L. Iul. Majest. l. pen. C. eod. si scil. ejus propinqui defuncti innocentiam non demonstraverint, dd. ll & quæstio hæc quinquennio non præscripta fuerit. arg. l. 1. ff. ne de stat. defunct. post quinq. quer. l. 2. C. de vestigal. & commiss. l. 2. C. de apostat. Ant. Matth. tr. de crim. ad tit. de laſ.

*de l*as*. Majest. cap. 3. n. 5. in fin.* Et quamvis in aliis criminibus bonorum confiscatio quodammodo limitata sit per Nov. 134. cap. ult. excipitur tamen ibidem expresse hoc crimen Majestatis, & ejus respectu veteres leges confirmantur. *d. c. ult. in f. Ord. crim. art. 218. cir. fin. A. B. c. 24.* In aliis criminibus, in quibus bonorum confiscatio olim quoque locum habebat, aliqua portio liberis relinquebatur. *l. i. §. 1. l. 7. pr. ff. l. fin. C. de bon. damnat.* at in hoc crimine omnia fisco addicuntur, liberis vero ex bonis Rei nihil plane conceditur; sed filii eorum tales esse debent, ut illis perpetua egestate sordentibus, sit & mors solatum, & vita supplicium. *l. 5. pr. & §. 1. C. ad L. Iul. Majest.*

§ 2.

Jure Civili Romano ex hac causa bona Reorum fisco Principis cedunt. *l. 5. pr. ibi fisco nestro. C. ad L. Iul. Majest.* At hodie si Perduellis bona habet in territoriis Statuum Imperii, acquiruntur illa non fisco Imperatoris, sed ipsorum Statuum Aerariis. *Capitul. Ferdinand. III. art. 28.* ibi. gleicher gestalt die allodial Güter / so vorgesetzter massen ex crimine l*æ*sæ Majestatis, oder sonst verwürcket / und in derer Thurfürsten und Stände / so mit den juribus Fisci belehnet / oder dieselben sonst beständig benzembracht / Landen gelegen / nicht einziehen / sondern die Lands-Obrigkeiten oder Dominos Territorii mit deren Confiscirung ohn einige Hinderung gebahren lassen wollen. Quod ipsum tamen de immobilibus, & illis tantum mobilibus exaudiendum erit, quæ in aliquem locum ea intentione translatae sunt, ut ibi perpetuo sint & maneant. Cæterum si res mobiles securitatis, vel ex alia causa ad tempus aliquo in loco depositæ essent, illæ non illius loci Domino & ejus fisco cedunt, sed potius fisco debentur illius, in cuius territorio Reus domicilium habuit, utpote ad quod res illæ mobiles omnes referunt, & ibi existere videntur. *arg. l. 35. §. 3. de bæred. instit. l. 44. de leg. 3. vid. Carpzov. part. 3. const. 23. defin. 13.* quam ipsam tamen rationem vicit quorundam locorum usus, teste Matth. *in tr. de crimin. ad lib. 48. t. 20. c. 4. n. 18.*

§. 3.

Bona feudalia, quæ Perduellis habuit, non fisco vindicantur,

B 2

Capitul.

Capitul. Ferdinan. III. art. 28. ibi: Wir gereden und versprechen auch / daß wir die Churfürsten und Stände des Reichs mit ihren angehörigen Lehen / sie seyen auch gelegen wo sie wollen / wann dero- selben Vasallen oder Unterthanen solche ex criminis lœsa Majestatis, oder sonst verwirkt / nach ihrem Willen schalten und walten las- sen / keineswegs aber zum Kaiserlichen Fisco einziehen. Sed vel Do- mino aperiuntur, si feudum scil. est novum, arg. 2. F. 24. §. deni- que 3. verb. si tamen beneficium fuerit paternum; aut paternum qui- dem, sed crimen hoc contra ipsum Dominum est admissum. 2. F. 24. §. f. 2. F. 37. vel Agnatis deferuntur, si scil. feudum anti- quum, & crimen hoc non contra ipsum Dominum fuerit commis- sum. 2. F. 24. 37. vid. Dn. Carpzov. part. 3. c. 27. def. 1. & seqq. Dn. Struv. Exerc. Feud. 15. th. 10. 13. & seqq.

§. 4.

Præterea excipiuntur à prædicta confisratione uxoris illius, qui in hoc crimen incidit, bona, & quidem non tantum parapher- nalia, sed etiam ejusdem dotalia. l. 5. §. uxores. 5. C. ad L. Iul. Ma- jest. ob maritorum enim culpam, uxores inquietari, leges vetant. Hinc licet Rationalis Fisci cum bonis mariti perduellis propriis, etiam dotalia occuparit, hæc tamen uxori petenti restituere te- netur. l. 2. C. ne uxor pro marit. Gail. 2. obs. 86. Excipiuntur etiam bona fideicommissio subiecta l. 12. §. ult. ff. de fideicomm. libert. l. 48. § f. ff. de jur. fisc. vid. Ant. Matth. de crim. ad lib. 48. D. t. 20. c. 2. n. 16. Knipschild. de fideicommis. famil. c. 16. n. 35 2. Peculum quoque profectitum, si perduellis sit filius fam. patri ejus non adi- mitur; hoc siquidem pleno dominio patris est, & filius nudam tantum ejus habet administrationem. pr. Inst. quib. non est permis- facer. testam. §. 1. l. per quas person. cuique acquir. Et quamvis fi- lius. ex Constitutionibus Principum in castrensi & quasi castrensi, nec non in peculio adventitio irregulari plenum habeat domi- nium, l. 3. C. de castr. pecul. l. 6. pr. l. 7. & 8. C. de bon. quæ lib. Nov. 117. c. 1. ipso tamen ob hoc crimen condemnato, pater hæc quoque peculia postliminii quasi jure accipit, ita ut retro quodam- modo videatur illorum dominus fuisse, l. 1. l. 2. l. 9. l. 14. pr. & §. 1. l. 19. §. 3. ff. de castr. pecul. & fiscum excludat. l. 3. C. de bon. proscr. Scipio

Scipio Gentil. *tr. de bon. matern. c. 7.* Henning. Grossen coll. *Inst. decad. 4. q. 10.* Zoef. in *comm. π. tit. de bon. damnat. num. 4.* contra quos tamen disputat Ant. Matth. *in tr. de crim. ad lib. 48. ff. tit. 20. c. 2. n. 7.* videatur etiam Simon à Grœnew. *de LL. abrog. ad d. l. 3. C. de bon. proscript.* cuius sententia posita, retinebit tamen pater usumfructum, quem habet in peculio adventitio regulari, *l. 1. C. de bon. mater. l. 3. l. 4. l. ult. §. 5. C. de bon. quæ lib. l. 27. §. 11. ff. ad L. Iul. de adult.*

§. 5.

Acquiruntur autem Fisco bona Perduelis non statim ex tempore commissi delicti, sed tunc demum, cum Reus Judicis sententia condemnatus, vel post mortem ejus memoria damnata fuerit. *l. 15. ff. qui & à quib. manum. lib. non fiant. §. 5. Inst. de hered. quæ ab intest. def. A. B. d. c. 24.* ita tamen, ut secuta condemnatione omnes alienationes à Reo post delictum commissum factæ retro nullæ censeantur, idque ne fisco per illas fraus fiat, *l. 5. §. 4. l. f. C. ad L. Iul. Majest. d. l. 15. pr. ff. qui & à quib. manumiss. l. 31. §. fin. de donat. l. 20. ff. de accus.* Bachov. *ad Treut. vol. 22. disp. 32. tb. 1. lit. g. vers. fit confiscatio ipso jure.* Ant. Matth. *tr. de crim. tit. de crimin. Majestat. c. 3. n. 32.* Carpzov. *tr. crim. p. I. q. 41. n. 103. & seqq.* Illud necessarium non est, ut in sententia condemnatoria etiam bona fisco adjudicentur, sed Reo condemnato, tacite, ex juris dispositione, ipso jure Fisco omnia ejus bona cedunt. *l. fin ff. ad L. Iul. Majest. ibi. fisco vindicentur.*

§. 6.

Prædicta autem locum habent in crimen perduellionis, sed non in simplici læsæ Majestatis crimen, in quo bona non publicantur, *l. fin. ff. l. 5. & ll. seqq. C. ad L. Iul. Majest.* Ant. Matth. *de crim. tit. de læs. Majest. cap. 3. n. 7.* Petr. Theodor. coll. *crim. disp. 5. th. 6. lit. C. nisi Reus ob hoc quoque crimen ad capitalem pœnam condemnatus fuerit.* Jure enim Civili veteri confiscatio in omnibus criminibus conjuncta erat cum capitali pœna, & illam tacite sequebatur, etiamsi in sententia id non erat expressum, *l. 1. & 2. ff. de bon. damnat. l. 2. C. de bon. proscript.* quod ipsum tamen postea iterum à Justiniano fuit limitatum, ita ut novo jure ex quo-

B 3 cunque

cunque criminis (Majestatis excepto) quis capitaliter fuerit damnatus, bona tamen non tacite publicentur, sed illorum liberis & ascendentibus ad tertium usque gradum relinquuntur. Nov. 134. c. ult. & illis demum non existentibus, fisco vindicentur. d. c. ult. Ant. Matth. *de crim. ad lib. 48. t. 20. c. 2. num. 1.* Plurimi quidem etiam collaterales usque ad tertium gradum fisco in bonis damnatorum preferunt, idque propter auth. *bona damnatorum. C. de bon. proscriptor.* verum cum Nov. 134. c. ult. ex quo d. auth. est desumpta, collateralium nullam faciat mentionem, merito ab aliis haec ipsa rejicitur sententia. Ant. Matth. *d. c. 2. n. 2.* Neque enim authenticæ ex Novell. Iust. desumptæ & privata autoritate Codici insertæ per se & ex se juris aliquam habent autoritatem. Dn. Hahn ad We-senb. tit. *de bon. damnat. n. 6.* vid. Simon à Grœneweg. tr. *de LL. abrogat. ad auth. bona damnatorum C. de bon. proscriptor. n. 8.*

§. 7.

An vero d. Nov. 134. etiam ad ea pertineat crima, in quibus bona non tantum per consequentiam publicantur, sed pœna confiscationis specialiter imponitur, de eo non omnium eadem est sententia. Affirmativam defendit Anton. Matth. *tr. de crim. ad lib. 48. ff. t. 20. c. 2. n. 3.* Bened. Carpzov. *tr. crim. p. 30. q. 135. n. 25. & seq.* unde etiam Lipsienses in crimen incestus inter patrem & filiam commissi bona reorum non fisco, sed heredibus adjudicarunt; apud Carpzov. *d. q. n. 16.* quamvis jure Civili in hoc delicti genere bonorum confiscatio in specie imponatur. *Nov. 12. c. 1. auth. Incestas. C. de incest. nupt.* Negativam vero sententiam propugnat Petr. Theodor. *in colleg. crim. disp. 10. th. 6. Heig. p. 2. q. 33. n. 51.* post Clar. Bart. Boss. Farinac. Cujac. Gudelin & alios a se allegatos Simon Grœneweg. *tr. de LL. abrog. auth. bona damnatorum. n. 2. & seqq.* ubi hanc communem esse dicit, pro qua facit etiam *Ordin. Crim. art. 117.* Unde etiam post d. Nov. 134. à Friderico Imperatore bona incestas nuptias contrahentium fisco adjudicantur *in c. un. 2. F. 56.* Cæterum ut haec pœna incestarum nuptiarum locum habeat, non sufficit, sponsalia, licet de præsenti, esse contracta; haec siquidem sive vocabuli proprietatem, sive rei naturam consideramus, proprie nuptiæ non sunt, sed ab his omnino tanquam

tanquam promissio ab ejus executione & præstatione differunt. Præterea requirunt communiter Dd. ut copula quoque carnalis accesserit. Sixtin. de Regal. lib. 2. c. 11. n. 50. & seqq. Hodie etiam domus, quam Dominus sciens falsam monetam fabricantibus elocavit, fisco vindicatur. art. III. ord. Crm. vid. l. 1. §. domus vero C. de fals. monet. Idem, si quis prohibita Monopolia exerceat, juxta l. un. vers. si quis autem. C. de monopol. Ord. Imp. Polit. de Anno 1577. rubr. die Monopolia und schädliche auff und Fürkauff belangend §. hierauff haben wir ic. ibi: dero Hab und Güter sollen confischt und der Obrigkeit jegliches Orts/ so peinliche Strafe der Enden hat/ verfallen seyn.

§. 8.

Deniq; huc quoq; venit αὐλοχειρία, qui enim conscientia perpetrati sceleris, deprehensus in criminе, vel de eo accusatus aut inquisitus, mortem sibi infert, bonis privatur. l. 3. pr. & §. 1. de bon. eor. qui mort. sibi consiv. l. 1. C. eod. crimen tamen est probandum. d. l. 3. hinc ad defensionem heredes admittuntur. Confiscatio autem non habet locum, nisi ejus criminis reus fuerit, ut si damnaretur, morte aut deportatione afficiendus esset. d. l. 3. ergo si quis tædio vitæ propter pudorem æris alieni sibi manus intulerit, bona heredibus deferuntur. l. 6. §. ejus 7. de injust. rupt. &c. l. 1. & 2. C. de bon. eor. idem est, si ob valetudinis adversæ impatienciam aut furorem, aut etiam jaçtantiam id fecerit, uti leguntur quidam fecisse Philosophi. d. §. ejus. 7. in fin. Hinc juris Civilis circa eorum pænam distinctio, an fuerint in reatu, h. e. delicto, vel non. Illo casu, si reus fuerit postulatus vel in scelere deprehensus (multo magis si confessus, convictus vel condemnatus) bona ipsius heredibus adimuntur, & fisco conceduntur. Hoc casu, ut si ex furore, melancholia, morbo aliave animi impotentia se occidit, confiscatio cessat. l. ult. pr. & §. 3. de bon. eor. qui ant. sent. &c. l. 45. §. 1. & 2. de l. F. Dn. Hahn in Welenb. ad L. Cornel. de siccari. n. 7. Jure Carolino distinguitur, an Reus quis sit pæna capitalis, una cum publicatione bonorum, an vero capitalis tantum. Ita ut priori casu locus sit publicationi bonorum, posteriori autem, nec non quando se interfecit quis ex melancholia, furore &c. non item.

P. H. D.

P. H. D. art. 135. ibique Matth. Steph. ubi estiam probat, quod
hodie in aliis quoque casibus, extra delictum læsæ Majestatis, con-
fiscatio obtineat, Casp. Klok, *de ætar. l. 2. c. 40. n. 15.*

§. 9.

Porro ad hanc causam seu titulum delicti pertinet quoque
inventio thesauri magicis artibus procurata. arg. l. un. C. de thesaur.
Sixtin. *de regal. l. 2. c. ult. n. 33. colleg. arg. de l. F. n. 8.* & hoc ve-
rissimum, si in proprio loco arte magica fuerit repertus. Sed quid
si in alieno? Totum thesaurum fisco applicari vult Chassan. *con-
suetud. Burgund. tit. des justices §. 1. in verb. Espaves. n. 27.* Eam
solum partem adjudicandam esse fisco, quæ fuisset inventoris, no-
nat Sixtin. d. l. n. 34. cum Dominus loci ob maleficium alterius
non suo debeat privari jure. Aliam denique fovet sententiam
Casp. Bitsch. *disput. 2. de thesaur. th. 259.* quod scil. hoc casu non
solum pars jure soli debita loci acquiratur Domino, sed totus ei
thesaurus, fisco penitus excluso, attribuatur, quam ipsam senten-
tiam haud obscure probat ipsa l. un. C. de thesaur. ubi Leo Impe-
rator thesaurum in alieno data opera inventum loci Domino ad-
judicat, nec inter operam licitam & illicitam distinguit, sed gene-
raliter scribit: *In alienis vero terrulis nemo audiat invitis, imo
nec volentibus vel ignorantibus Dominis opes abditas suo nomine
perscrutari. quod si nobis super hoc aliquis crediderit esse supplican-
dum, aut præter hujus legis tenorem in alieno loco thesaurum scruta-
tus invenerit, totum hoc locorum Domino reddere compellatur, & ve-
lut temerator legis saluberrimæ puniatur.* consentit Cardinal. de
Lugo *de Iust. & Iur. disp. 6. sect. II. n. 112. in f. Camman. disput. 8.
de Regal. th. 34.*

§. 10.

Ad omissionis delictum pertinet, si quis merces vestigali sub-
jectas non profiteatur, adeoque illud solvere fraudulenter neglexe-
rit, *So einer den Zoll versfahren / tunc res ipsæ in commissum ca-
dunt, earumque dominium ipso jure fisco cedit. l. 14. de publican.*
quamvis declaratoriam sententiam Dd. communiter requirant, &
res à possessoribus vindicari debeant. Gail. 2. O. 51. n. 5. Schnobel.
disp. ad D. 19. t. 21. Dn. Wurmser. Exer. 6. q. 16. ubi aliud consue-
tudine

tudine observari, & fiscum rerum commissarum possessionem propria authoritate apprehendere posse, post alios testatur. Koppen. *decis. 50. num. 11.* Hæc commissi pæna transit etiam in heredes ejus, qui fraudati vectigalis delictum admisit. *d. l. 14.* licet lis cum defuncto contestata non fuerit, modo heres rem possideat. *d. l. 14.* Georg. Christoph. von Gölnig. *Gymnasm. de regal. vectigal. jur. c. 5. n. 2.* Socio non vergit in præjudicium, si socius rem communem vehens inscio altero (aliud dicendum, si particeps doli fuerit) fraudulenter solutionem vectigalis omiserit, sed fraudantis saltim pars publicatur. *arg. l. 14.* *arg. l. 8. §. 1.* *ibique Br. & l. 11. §. 2.* *l. fin. §. 11. de publican.* facit etiam ratio *l. 22. C. de pæn.* Rosenthal. *synops. jur. feud. c. 5. concl. 41.* Dissentit Petr. Frideric. Mindan. *lib. 2. de Mandat. c. 43. n. 8. per l. 52. §. 2. & 3. pro soc.* Quæri etiam potest, si auriga, mulio, nauclerus vel famulus vectigal solvere dolose intermiserit, an merces Domini, vel potius res eorum propriæ (equi, currus, &c.) applicandæ sint fisco? Affirm. posterius per *l. 8. §. 1. l. cotem. 11. §. 2. l. 14. l. ult. §. 11. de publican.* Dn. Wurmser. *Exerc. 6. q. 18.* sed an præter rem commissam insuper & ipsum vectigal peti poterit? vid. Bocer. *c. 2. n. 213.* In foro Saxonico vectigalia non solventes arbitrarie puniuntur. Dn. Carpzov. *p. 4. const. 41. d. 15.* Notandum h̄ic, quod multi dentur casus, quibus à pæna commissi quis excusat, quos congesit, Sixtin. *lib. 2. c. 6. n. 174. add.* Dn. Hahn. *obs. ad VVesenb. de public. & vectig. n. 4.*

§. II.

Ad omissionis delictum videtur etiam referri posse, quando Cives bona sua non candide profitentur, sed quædam reticent in fraudem fisci, ut minus census pendant; nec non quando Magistratus Imperii negligenter à transgressoribus pænas per Imperii constitutiones eis impositas exigunt, quo casu ipsi Magistratus pænas fisco solvere tenentur, v. g. si negligentes sunt in retundendis monopolis, 100. marcas auri. Reformation Güterpolizey. *de Anno 1548. & Policeyordnung zu Frankfurt Anno 1577. rubr.* die Monopolia und schädliche Fürfauß belangend. §. Zu dem soll auch ic. Aliud exemplum habetur in eadem constitut. tit. von wucherlichen Contracten. 17. §. dieweil aber solche. in fin.

C

§. 10. Haetenus

§. 12.

Hactenus dictum de delictis, tam in committendo, quam
omittendo consistentibns, quo commode referri possunt mulctarum
compendia, die Brüchei Grevel / Bussen quæ jure civili fisco
cedunt. l. s. l. ult. §. 4. C. de mod. multar. hodiernis vero moribus
fructibus Jurisdictionis accensentur. Wesenb. par. C. de mod. mul-
tar. n. 5. Cum autem aliquando pæna inter fiscum & partem læ-
sam sit dividenda, quærerit hac occasione Peregrinus. l. 4. t. 8. n. 12.
si reus condemnatus sit in mille, ut 500. fisco, & 500. offento sol-
vantur, & is solvendo non sit in totum, sed ad dimidiam tantum
partem, an hancce fiscus solus capiat, an vero & læsus simul sit ad-
mittendus ad eam, quam reus habet summam, adeoque ea inter
utrumque æqualiter dividenda? Videtur quidem, quod fiscus so-
lus capiat: cum in pari causa præferatur privato. Mantie. de tacit.
& ambig. convent, lib. 11. t. 25. n. 9. Verum dicendum, quod inter
utrumque æqualis debeat fieri divisio. arg. l. 1. C. si plur. un. sent.
junct. l. 11. §. 1. de duob. reis. nec in pænalibus fiscus privilegium
exerceat. l. 37. de jur. fisc. præsertim cum hic ex una causa utrique
debeat. Peregrin. d. l.

§. 13.

Quotidiana disputatio est, an pæna, quæ ex popularibus a-
ctionibus reo imponitur, ad actorem vel fiscum pertineat, aut in-
ter hunc & ipsum dividi debeat? Wesenb. in w. de Iurisdic. n. 13.
cum aliis, quos citat Bocer. de reg. c. 3. n. 25. statuit, pænam inter
fiscum & actorem esse dividendam. Verum rectior sententia com-
munis, quod pæna regulariter actori sit applicanda, per l. fin. de li-
tig. l. 3. pr. de sepulcr. viol. l. 12. pr. de V. S. Bachov. de act. disput.
l. 6. 46. Dn. Hahn ad Wesenb. d. n. 13.

§. 14.

Ratione contractus pæna ad fiscum pertinet vel ideo, quod
contra prohibitionem legis sit factus, uti exemplum habemus in
in l. 46. de contrah. emt. l. 46. §. 2. de jur. fisc. Vel quod contra-
etui à contrahentibus pæna fisco applicanda fuerit adjecta, in ca-
suum, quo alteruter contravenerit. l. 1. in fin. pr. de jur. fisc. jung. l.
42. de recept. l. 5. C. si mancip. ita fuer. alien. Peregrin. l. 4. t. 7. n. 2.
nec

nec refert, sive stipulatione sive pacto ad eam contrahens se obligaverit, cum hodie eadem vis sit pacti, quæ stipulationis. Schnobel. *disp. ad ff. 25. t. 19.* Quando contra prohibitionem legis res litigiosa emta venditaque, fisco acquiritur pena, l. t. pr. de I F. & qui dem sciens comparans non solum tenetur rem restituere, sed etiam pretium amittit, fisco applicandum, cui & alterum tantum improbus vendor pñæ nomine inferre jubetur, cum utriusque sit par delictum, ac ubique dolosæ versationis subsit præsumtio. *l. fin. C. de litig.* ignorantia vero emtoris ponit ipsum extra pñam, dat que licentiam repetendi pretii, cujus tertia pars eidem à doloso venditore superadditur; *l. f. §. 1. C. d. t.* reliquis duabus fisco illatis, secundum Peregr. *l. 4. t. 6. n. 28.* Perez. *ad Cod. de litigios. n. 6.* Zœl. *ad ff. eod. n. 5.* à quibus tamen alii dissentunt, & non sine ratione etiam hoc in casu fisco simulum deberi statuunt. *vid. gl. ad d. l. f. verb. recipiat.* Vendita quoque re alienari favore publico prohibita, uterque contrahentium ad fisci commodum punitur. *l. 52. de contrah. emt. juncta l. f. D. de Damn. inf.* Peregr. *l. 4. tit. 7. n. 15.*

§. 15.

Aliam ob causam, præter pñam, acquiritur quid fisco, I. quod bona sint vacantia, Erblose Güter/ illius scil. defuncti, qui nullum ex qualibet sanguinis linea, vel juris titulo legitimum successorem reliquit intestatus, per *l. 4. C. de bon. vacant. lib. X.* An autem per sanguinis lineam omnis cognatio cujuscunque ordinis, descendentiū scil. adscendentium & collateralium intelligatur, ejusque ratione in infinitum fiat successio, Dd. valde disputant. Affirmat hoc Bocer. *de reg. c. 3 n. 30.* Bachov. *ad Inst. §. ult. de success. cognat.* Schnobel. *disp ad ff 18. tb. 27.* Dissentit Peregrin. in *l. 4. t. 3. n. 30* & alii, quos allegat Herm. Lather *de censu lib. 3. c. 1. n. 10. per d. §. fin.* in quo tamen Imper. non terminum, intra quem successio prohibetur, præfinire voluit, sed opposite ad cognatos (quos ad sextum usque gradum à Prætore vocatos fuisse ex d. §. constat) ita locutus est, ut sensus sit; quanquam cognati, quibus Ptætor dat bonorum possessionem, ad sextum duntaxat gradum succedant, atamen agnationis jure ulterius admittuntur, etiamsi decimo sint gradu. Atque sic appareat, Imperatorem hæc non determinative

protulisse, sed numero certo pro incerto usum fuisse, atque sic exempli tantum causa decimi gradus fecisse mentionem. vid. Bach. *d. l.* ubi testatur, priorem opinionem tanquam receptionem praeceos & fori peritos probare. Jure Saxonico nullis heredibus masculis existentibus res expeditoriæ, *Heergewette* / Magistratui, illi scil. qui altam habet Jarisdictionem, cedunt. Dn. Carpzov. *part. 3. const. 38. def. 21.* ut & bona utensilia, die *Gerade* / nullis cognatis feminis extantibus. Schneidew. *in comm. ad Inst. de hered. quæ ab intest. defer. de success. fisc.* Dn. Richter, Patronus meus devenerandus, *in tract. de success. ab intest. sect. 5. n. 4. & seqq.* ubi simul tractat, an & quando Magistratui debeantur res expeditoriæ, & ad geradam pertinentes, Agnatis & Cognatis adhuc extantibus.

§. 16.

Heredes fiscum excludunt, etiamsi quis in peregrinatione suum obiverit diem, *auth. omnes peregrini, C. comm. de success.* quod non obtinet in Gallia, uti ex Bodino notat Joannes de Laët in *descript. Gall. c. 5. n. 3.* ubi singulari jure tributum esse dicit mercatoribus peregrinis, qui ad nundinas Lugduni & Campaniæ proficiscuntur, ut nihil de bonis eorum, si interim moriantur, fisco decerpere liceat. Cum autem *in l. 4. C. de bon. vac.* mentio fiat heredum ex titulo juris, breviter notandum, per illos indigitari, qui alio, quam sanguinis respectu, jure Civili aut Prætorio ad alicujus vocantur successionem, quales sunt arrogati & adoptivi. §. 2. *Inst. de adopt. uxor & maritus t. t. ff. & C. und. vir. & ux. ibique Dd.* Socius etiam Imperialis liberalitatis fiscum excludit, *l. un. C. si liberal. imper. soc. fin. hered. deceff. lib. x.* Collegia itidem licita, *l. 1. & t. t. C. de hered. decur.* quod tamen Schneidew. *in com. ad Inst. de hered. quæ ab intest. def.* intelligit de casibus jure expressis & enumeratis in *d. l.* non de aliis collegiis, atque sic vult si v. g. Doctor vel Studiosus in Academia sine herede decedat, non succedere ei collegium Doctorum, sed Universitatis fiscum, si illa tali jure gaudeat. Cæterum quæri potest, si defunctus diversis in provinciis bona habeat, cuius loci fisco bona illa cedant? Bona immobilia in loco domiciliū sita, & omnia alia mobilia, ubicunque etiam sint sita, ad fiscum domiciliū pertinent, modo illa ad alium locum non ita

ita sint destinata, ut ibi perpetuo sint & maneant. l. 35. §. 3. de hered.
Instit. Reliqua immobilia ad fiscum, ubi sita sunt, spectant. Mevius
 ad Ius Lubec. p. 2.t. 2.art. 14.

§. 17.

II. Quod hereditas indigno sit relicta. 2. F. 56. l. 1. pr. l. 13.
 §. pen. de 1. F. l. 8. §. 14. de inoff. testam. hic enim, licet in se consideratus possit ipso jure institui, & hereditatem suscipere, tamen quia indignus est, ideoque fiscus hereditatem aufert. Sic lege prohibetur uxor bona capere ex testamento consanguinei, cum quem habuerat. l. un. unde vir. & ux. l. miles ita. 41. §. mulier. de testam. milit. Sed quær. an ad fiscum vel venientes ab intestato hereditas pertineat. Et videtur quod ad fiscum. l. **Claudius.** 13. l. mulierem. 14. de his quae ut indign. l. qui contra. 4. C. de incest. nupt. add. Alvarus Valascus tom. 1. consult. 14. Hodie totum titulum de his quæ ut indignis apud plerasque Gentes, præprimis apud Gallos abrogatum esse, dicit Joh. à Sande lib. 4. defin. **Frisicar.** t. 4. defin. 5. & post multos à se allegatos Simon à Græneweg. tr. de LL. abrog. ad tit. C. de his quæ ut indign. Si hoc est, queritur, an mulier possit hereditatem relictam retinere, an vero illa ad alios legitimos heredes perveniat? Videtur ad mulierem pertinere: cum, si iura fisco non adjudicassent, mulieris omnino fuissent. Sed contrarium potius dicendum, cum jus fiscale hac ratione sublatum sit non favore indigni heredis, qui semper eodem dignus est odio, quo olim fuit, sed favore legitimi heredis, adeo ut indigni hodie quibusdam in locis pro incapacibus, & illis relicta pro non scriptis habeantur. Græneweg. d. l. Sand. d. l.

§. 18.

Sic etiam indignus quis fit, si peremit defunctum l. **Lucius.** 9. de 1. F. l. 7. §. 4. de bon. damn. Sixtin. 2. de reg. c. 10. n. 54. & seqq. Peregr. l. 2. t. 3. per tot. Sed quær. si filius occidat Patrem, vel frater fratrem, extantibus aliis filiis vel fratribus occisi, an in bonis Patris vel fratri interficti pro portione ad occidentem spectante, admittatur fiscus, an vero excludatur, & portio accrescat aliis filiis vel fratribus existentibus in eodem gradu cum interfectorum personæ occisæ? Videtur dicendum, quod hoc casu bona pertineant

neant ad fiscum, nec accrescant aliis in pari gradu existentibus, quia talis filius vel frater occidens non excluditur ipso jure à successione occisi, sed primo ad eam admittitur, postmodum vero illa ab eo, velut ab indigno per fiscum aufertur, l. cum ratio. 7. §. fin. de bon. damnat. l. 1. pr. si quis aliquem. test. prohib. Petr. Caballus resolut. crim. cent. 1. cas. 10. Sebastian. Guazzin. tr. de confiscat. bonor. concl. 13. ampl. 6. n. 10. Petr. Heig. p. 2. q. 33. n. 3. usque ad fin. ubi hanc sententiam Wittebergenses Anno 1594. in pronunciando secutos esse refert, quam & nos de jure Civili verissimam esse existimamus: Contrarium responderunt Dnn. Scabini Lipsienses apud Carpzov. part. 3. q. 135. n. 41. ibi: hat M. H. seinen leiblichen Vatter ermordet / und umbgebracht / derowegen ihm auch die Todesstraff zuerkandt / und an ihm gebührender massen exequire worden. Ob nun wol gedachter M. H. sich durch seine Verbrechung/ Inhalts der Sächsischen Rechte / seines Antheils der väterlichen Erbschafft verlustig gemacht / so hat sich doch dannenhero (weil die confiscatio bonorum ausser dem Laster der beleidigten Majestät / heutiges tags ferner nicht statt hat) der Fiscus selbiges Orts solches Antheils nicht anzumassen / sondern es ist dasselbe Euch / als des Thäters Brüdern und Miterben zugewachsen / von Rechtes wegen. Est etiam quæstio dubia, si heres indignus, qui substitutum ex testamento habet, non adeat hereditatem, an substitutus ille fiscum excludat, nec ne? Verius est, eam hereditatem non fisco, sed substituto acquiri. 1. quia juxta generalem regulam: instituto non adeunte, excluso fisco admittitur substitutus. l. un. §. 13. C. de cadiac. toll. 2. quia hereditas indigno in pænam aufertur, hic autem si admitteretur fiscus, non indignus puniretur, qui nunquam eam adijit, nec adire voluit, sed substituto iniqua inferretur conditio, quod est contra leges. add. Bocer. de reg. c. 3. n. 47.

§. 19.

Fiscus autam honestatis justitiæque semper habeat rationem, ne sordidis improbisve augeatur mediis. Turpe enim est, cum Fl. Vespasiano urinarium, vel cum Pontifice Romano Lupanarium imponere vectigal. Mos etiam barbarus & inhumanissimus est, quo contra jus & fas naufragorum bona apud nonnullas gentes fisco

fisco addicuntur. Simon à Grœnew. ad l. 1. C. de naufrag. siquidem hīc nulla pœna potest habere locum, cum præsupponat culpam, quæ hīc non est, vel si esset, tanta tamen non esset, ut meretur hanc commissionem. Quadrat potius huc illud Hug. Grotii. 2. de I. B. ac P. 7. n. 1. nulla causa præcedente probabili dominium alicui suum auferre, mera injuria est. Nec potest dici, quod bona illa pro derelictis sint habita; siquidem animus hīc derelinquendi prorsus cessat, quod testatur Javolenus in l. 21. §. 1. de acquir. poss. ibi. quod ex naufragio expulsum est, usucapi non potest, quoniam non est in derelicto, sed in desperdito. Hanc consuetudinem merito Fridericus in auth. navigia. C. de furt. & Carol. V. art. 218. ord. crim. reprobavit. add. Besold. tb. pract. voc. Grundruhr Recht & Gail. 1. O. 18. n. 6. qui testatur mandata sine clausula in Camera Imper. decerni contra consuetudines de bonis naufragis jure litoris fisco addicendis. Atque hanc consuetudinem tanquam irrationabilem improbat etiam Jus Iuticum, Scanicum, Danicum, Norweticum, Prussicum, Belgicum &c. referente Dn. Joh. Strauchi dissert. de Imperio Maris 6. ult. Eadem iniuitate laborat & illa consuetudo, qua Magistratus furto ablata fisco vindicat: quæ itidem à Carolo V. p. H. D. art. 207. sublata, add. Matth. Steph. ad hunc art. De aliis sordidis ac injustis fiscum augendi modis, vid. omnino Dn. Carpzov. in l. Reg. Germ. c. 8. sect. 2.

CAPUT IV.

De Privilegiis Fisci.

§. I

Fiscus multa habet privilegia, quorum Autores quidam plura, quidam pauciora recensent. vid. Prosp. Farinae. fragm. crim. p. 1. p. m. 225. Sunt autem hæc vel judicialia, vel extrajudicialia. Ad illa spectat fori privilegium, ita, ut causæ fiscales pecuniariæ sive civiles apud Procuratorem Cæsaris agitentur, l. 2. & l. 5. C. ubi caus. fiscal. Dn. Franz. in comm. π. tit. de judic. n. 61, postquam scil. de criminе reus est convictus, & bona ejus veniunt applicanda fisco. l. 1. eod. Fiscus etiam singularem habet Advocatum, l. 7. de I. F. add. t. t. C. de Advoc. Fisc. ibique Perez, Peregrin. l. 7. t. 2, qui in causis

causis fiscalibus messis & vindemiarum tempore à judice est audiendus. l. 5. C. de fer. & quidem gratis¹, nullis sportulis solutis, Zœl. in comm. w. tit. de jur. fisc. n. 8. Moribus etiam nonnullorum locorum obtinet, ut nec in causis fiscalibus juretur de calumnia. Peregrin. l. 7. t. 3. n. 4. Nec intra triennium demum, sed intra sex menses à lite contestata sunt finiendæ. l. fin. C. de jur. fisc. l. 13. §. 1. C. de jud.

§. 2.

Fisco & privato moventibus quæstionem super eadem re, causa fisci prius agi debet, l. 35. de I. F. & fisco à Reo edenda sunt instrumenta, l. 3. de edend. l. 2. §. 1. & 2. de jur. fisc. add. Prosp. Farinac. fragm. p. m. 227. Sed tantum in civilibus, non vero etiam criminalibus causis, d. l. 2. §. 2. In quibus vero fiscus non speciale habet privilegium, in illis utitur iure communi. l. 12. de compens. l. 25. de pign. l. 3. C. de rescind. vend. Nec putat Modestinus delinquere eum, qui in dubiis quæstionibus contra fiscum facile respondet, l. 10. ff. de I. F. Et boni Principes privatis potius, quam fisco favent, l. 2. C. Theod. de adv. fisc. quod ipsum etiam pertinet ad maximam Principis gloriam. Hinc Plinius in Paneg. c. 36. præcipua tua gloria est, scribit, sapientia vincitur fiscus, cuius mala causa nunquam est, nisi sub bono Principe. Et Theodosius Rex: fit interdum maxima causa fisci, ut bonus Princeps esse videatur. Majors compendio perdimus, quam si nobis indebetis victoria suffragetur. Caſſiodor. lib. 1. Epist. 22. Præterea Fiscus etiam pignus legale habet in bonis civium propter tributa. l. 1. C. in quib. caus. tacit. pign. Sed non ratione poenarum, l. 11. l. 17. l. 37. de jur. fisc. Paul. de Caſte. in l. adeo. de compensat. Surdus consil. 199. n. 7. Hartman. Hartman, lib. 2. tit. 27. obs. 17. n. 11. atque sic collegiur iuridicum lenense mense Febr. & mens. Maii. Anno 1632. ad requisitionem Ambrosii Werners / Einsiedelischen Verwalters zu Löbichau respondit. Es hat der Fiscus in den Straffgeldern vor den lenigen/ welchen ein dingliche Gerechtigkeit zustehet / kein prioritetisch Recht/ oder prærogativ. n. R. w. Dn. Richter. de jur. & priv. credit. t. 2. membr. 5. n. 48. ubi tradit ex Wesenb. par. ff. de priv. cred. n. 6. quod in casu etiam confiscationis fiscus nullo gaudet iure, sed omnibus postponatur creditoribus.

§. 3.

Plura adhuc fisco competunt privilegia, sic in contractibus fiscalibus nunquam tenetur de evictione ultra simulum l. 5. pr. de I. F. Ant. Fab. Cod. 8. t. 30. qui à fisco conduxit, ante tempus nec ab emptore expellitur, l. fin. de I. F. Fiscus hereditatem vendens à creditoribus hereditariis non recte convenitur. l. 1. C. de H. vel A. V. nec ex ædilitio editio tenetur. l. 1. §. illud sciendum, de adsl. edit. Zœl. ad d. t. num. 7. Plura addere nec temporis nec instituti ratio admittit.

DEO SIT LAVS ET GLORIA!